

Dòng nhạc mới cho một bản quốc ca

Tác Giả: Huy Pháng

Thứ Bảy, 17 Tháng 12 Năm 2011 07:44

Nhieu bản nhạc cho chúng ta nghe, hôm nay bài quốc ca làm cho chúng ta nghe hàng triệu người.

Trôi qua một thời gian dài nhạc mới nhà tan, bỏ tù đầy, gia đình ly tán, phải sống dẫu một chỗ thù địch, ngày được ra khỏi đất nước, được sống nghiêm trang, một người nhìn lá quốc kỳ thân yêu xa vắng bao nhiêu năm, tai nghe lời điếu nhạc hùng tráng năm xưa, lòng bỗng dâng lên xao xuyến bao nhiêu, hai dòng nhạc mới tuôn rơi. Đã bao nhiêu người mang tâm trạng như tôi vào những ngày đất nước xôn xao. Phải chăng những điếu gì đã mất khi nhìn cho lòng chúng ta tiếc nuối và xót xa.

Như một buổi sáng ngày nào, buổi chào cờ cuối cùng tôi đến và không ai ngờ đó là buổi chia ly, tan đàn sả nghé. Anh em đồng ngũ mới người đi về một hướng, người về quê thoát ra đi bôn ba quê hương, người vào chốn lao tù nơi chốn rừng sâu nước độc. Gia đình miền Nam bỗng tan tác, mới người lâm vào cảnh, không cách biệt giữa hai bên bờ sinh tử thì cũng nghìn trùng biệt ly.

Có những bản quốc ca xưa hàng trăm năm như quốc ca Hà Lan thế kỷ XVI, những cũng có những bản quốc ca chông vẫy trong một thời, non yêu trong hoàn cảnh chiến tranh, cả một quốc gia vẫy thành hình đã bị đè nhẹp nhôn vùi. Trong đất nước này, tuổi trẻ bỏ dẫu vùi trong lửa đạn, tuổi trẻ lại mới một trong khói súng, và những niềm hy vọng sớm tàn phai. Đều bỏ vào cho tôi do cả miền Nam, một tríu thanh niên dẫu lá quốc kỳ, đã nằm xuống, xuống tàn cả một, mà bây giờ đã gần bốn mươi năm hài cốt vẫn còn xiêu lạc. Quốc ca đầu phải là một bản nhạc cả một nhạc sĩ si tình nào đó viết cho một người, đi đi sau những người ca sĩ hát lời cho những người mang cùng tâm trạng riêng lẻ ý tưởng khác. Quốc ca là nhạc phẩm cả một người viết cho triệu người nghe.

Xin đừng ai dẫu bỏ cho chúng ta biệt đở nghĩa thế nào là một bản nhạc hay. Lời dẫu, nhạc hay, những tiếng “hay” không nói lên được một điếu gì cả. Một bản nhạc mới được tác giả sáng tác xong, nếu mới nghe qua chỉ là đất sỗ khỏ, mang cho người nghe cái cảm giác ban đầu hơi hốt. Suốt tiếng người nghe là những dòng nhạc, trở thành những con sông, chảy qua những bờ lau, cánh đồng, qua những chiểu cẩu, qua xóm làng, tới những bình minh rực rỡ, đến những buổi chiều ngả và chan hòa với điếu đồng. Nhạc vô hồn nếu nhạc không mang những niềm, không in dấu đất thời gian, không có quá trình vui buồn và cuộc sống cả con người. Có ai nghe một bản nhạc mà không nghe được một quãng điếu, không nghe được một khúc, không nghe

Dòng nhạc mới cho một bản quốc ca

Tác Giả: Huy Phßng

Thứ Bảy, 17 Tháng 12 Năm 2011 07:44

Đến một ngày nào, ví dụ như trong câu hát nghe rất quen thuộc, liên tưởng trong thời chiến tranh: “Ai có nghe tiếng hát hành quân xa, mà không như tiếng ngân nga mãi mãi” (PD).

Tiến Sĩ Schubert là học giả nghiên cứu nghệ thuật trình diễn của Đệ Nhất Học Viện New South Wales Úc cho rằng: “Nếu bạn biết cái bài hát nào thích nhất là bài nào, thì bạn đã trở lại, đó là những bài hát mà bạn đã từng nghe thì bạn hay lúc mới trở về thành”. Theo ông, những bản ca khúc luôn sống trong tâm trí người nghe vì những nguyên do khác nhau như các khái niệm văn hóa, qua kinh nghiệm và sự việc được lặp lại nhiều lần. Chúng ta, vì vậy không dễ dàng làm khi những ca khúc thời chinh chiến hay những bản tình ca xuất hiện trong thời gian 65-75, gần 40 năm sau đó được đón nhận những nhiệt tình và những ngân nga mãi mãi vào tuổi 60 ngày nay ngoài hay trong đời sống.

Chúng ta thường cảm thấy lòng như đến quê hương đã xa khi nghe những khúc dân ca, những tiếng đàn bầu như tiếng than thở, những tiếng như những tiếng khóc than. Và những con đò, những đêm trăng, những dòng sông, những bông tre, những cánh đồng, những tiếng hò, những gì của làng mạc đã xa của một thời thơ ấu như sống lại. Đó không chỉ là tiếng gọi của quê hương mà là tiếng thì thầm của dĩ vãng, những dòng hồi ức và. Trong âm nhạc, dân ca hay những bản nhạc mang âm hưởng dân ca thường đánh động đến lòng người và dễ gây xúc động làm người ta rơi nước mắt.

Những bạn có một ca khúc tác động vào lòng người như thế thì tôi không ngần ngại nói rằng đó là bản quốc ca. Không phải ngày đầu tiên li xa đất nước ra đi, bạn lại thấy cảm thấy những gì gọi là thân yêu quê hương ruốt suốt mà người ta đã khóc khi nghe lại bài quốc ca, mà cho đến bây giờ, gần mấy mươi năm qua, tất cả những người đã rơi vào quên lãng, như thế nào theo thời gian, những dòng nhạc như đã khời lên những “trào lưu cảm”(*) trong lòng chúng ta.

Những bản nhạc cho chúng ta như đến một ngày nào, hôm nay bài quốc ca làm cho chúng ta như đến hàng triệu người. Những người đã phải rời bỏ đất nước vì thế do, xa xôi và nguỵ, đã bỏ xô đẩy đi khắp chân trời góc biển. Bài hát nhạc cho chúng ta như đến những người đã chiến đấu, hy sinh thân xác và chết đi trong suốt một thời gian gian khổ. Bài hát làm cho chúng ta như lại những cánh rừng, những con đường, những bãi biển, là chiến trường, nơi mà anh em ta đã gặp gỡ. Bài hát làm cho chúng ta như lại những người tù đầy, những chiến sĩ hờu hững quê hương, những gia đình cô đơn. Bài hát nhạc lại cho chúng ta những thời gian ba mươi năm, dù là người người như tràn đầy niềm. Bản đã thay đổi khác khác và chính bản đã hơn một lần như lại cho quốc ca.

Xin hãy hát lên bài quốc ca, hãy ràn rã nước mắt để khóc cho một nỗi đau đã bị đánh mất, hãy thấn cho một nỗi hòa bình trong thời nhạc và để nghĩ đến những người chết cho chúng ta sống, những người bị thời gian tước cho chúng ta lành lặn, những người lại cho chúng ta ra đi.

(*) Chỗ của Hà Mai Anh trong “Tâm Học Cao Thơ nhạc.”